

Non Solus

23 december 2018

Advent & Kerst

Proloog;

Ik neem u graag mee naar een Kerstverhaal, een verhaal dat is voortgekomen uit de Kerst van 1944, bekend als de Kerst hongerwinter.

De Kerstdagen in 1944, 25 en 26 december vielen op maandag en dinsdag.

Kerstverhaal.

De jongetjes Kees, 15 jaar, en Pieter 12 jaar, worden zoals in deze winter gewoon is geworden gewekt door hun moeder. Zij heeft voor ieder een sneetje brood en een kopje thee, gemaakt van een surrogaat, De vader van Kees en Pieter is niet thuis. Hij is ondergedoken om uitzending naar Duitsland te ontlopen, evenals hun broertje Rien, 17 jaar.

Kees werkt al bij een baas, maar kan niet meer werken sinds de dolle dinsdag in september. Pieter hoort op de ambachtsschool maar die school is ook gesloten. Dit alles omreden er mondjesmaat water beschikbaar was, geen stroom en geen gas.

Hun zusje Anna 18 jaar, had de avond ervoor nep stroopwafels gebakken van suikerbieten deeg en suikerbieten stroop.

Dan zijn er nog twee tweeling broertjes Abram en Adriaan 6 jaar, ook zij kunnen niet naar school. Zij zorgden voor teerstukjes, die uit de straat gehakt werden. De teerstukjes werden in de majo kachel gebruikt om een vast vuurtje te bewaren.

Afgesproken is dat zij met elkaar naar de niet verwarmde kerk zullen gaan om de Kerstdienst bij te wonen en de geboorte van Jezus te vieren.

Alle kerken, ondanks de koude zijn afgeladen, niet alleen met deze hongerkerst. De vertwijfeling is groot en de dood ongelooflijk dichtbij door bommen, honger of fusillieren bij verzet en kleine missers.

De dominees, pastoors en andere geestelijken kunnen niet vrij uit preken omdat er Duitse luisteraars in de kerken zitten en ook de gehate N.S.B'ers.

Deze ochtend is in hun kerk de geweldenaar Ds. Ravesloot de dienstdoende predikant die altijd voor de Koningin in het gebed een bijstand vraagt. Voor het gebed menigmaal de beroemd geworden uitspraak doet: "De hakken tegen elkaar, alleen voor God en niet voor de mensen".

Deze dominee is nooit door de bezetter gevangen genomen. Het onderdrukte Nederlandse volk leefde bij de kracht van zo een groot charismatisch leider.

Zo waren er vele dominees en pastoors als deze Ds. Ravesloot als steun pilaren voor de, door de bezetter uitgebuite bevolking.

Na thuiskomst drinken zij een surrogaat koffie met door hun zusje gebakken koekjes van suikerbiet. De kachel, de majo, wordt opgestookt met hout, er zijn geen kolen en er is ook geen gas.

{Een majo was een door Kees gemaakte kachel van een soort gehalveerde wasketel(tje)met een hoog vuurplaatje daarin. geeft veel warmte.}

Het is daarna toch feest. Eén van de konijnen van Kees is door een buurman geslacht en die zal als kerstmaal gebruikt worden. De ingezouten boontjes, van het volkstuintje, als speciale kerstgroenten en als verrassing aardappelen die Kees achterover had gedrukt. Het konijn is ook bedoeld voor de tweede Kerstdag.

De vader van het gezin vindt dat je niet mag stelen maar zijn moeder vraagt er niet naar. Het is en was toch een super Kerstmaal.

De middag wordt als Kerst feestmiddag gevuld met door de kinderen een stukje uit de bijbel Lukas 2 te lezen, om de beurt een vers, de verzen 1 tot en met 7. Tussen de bedrijvigheden door worden er Kerstliedjes gezongen begeleid door Kees en zijn Zusje Anna op het harmonium. Later ging Kees dat harmonium een psalmen tractor noemen.

De moeder, zij wordt altijd moe genoemd, heeft altijd een verhaal of verhaaltje en leest dat voor. Een ieder mag dan bij haar zijn, er naast of achter of op de schoot. Zij kan prachtig voorlezen, zeg maar voor dragen. Kees heeft, dat heeft nooit iemand geweten, wel zijn broertje Pieter, een soort van, op een kerstboom gelijkend, struikje bemachtigt uit een tuin in Voorburg. Het bij behorend huis is geconfisqueerd door de moffen. Het lukt hem het boompje te jatten en dat lukken gaf een gevoel van spanning, het gejat te hebben van de moffen. Hun moe had twee kaarsjes bewaard om tijdens de feestmiddag op te branden. Kaarsjes van 12 cm. hoog.

Brandtijd één uur.

De middag-avond is snel voorbij. Na het branden van twee stukjes carbid en zitten rondom de kachel, voor 8 uur naar bed. Dan is de majo ook op.

Moraal;

De moraal van dit verhaal laat zich goed overkomen als we die Kerst van 1944 op ons laten inwerken. Deze kerst plaats in de rijke periode van nu.

De Kees en Pieter die zorgen voor een brandende kachel en eten. Het zusje Anna en hun aller moe zorgen voor het eetbaar maken van wat meegebracht werd.

De tweeling broertjes die hun steentjes, als teer stukjes aanvulden, als welkome behoeften.

Een moe die de boel in het gareel hield door moed in te spreken en moedig te zijn. Kinderen, houdt vol de oorlog gaat een keer stoppen.

Na deze Kerst moest het zwaarste nog komen, zij hebben het overleefd.

Voor het Kerstdiner daar in het gezinnetje van moe begon moest Kees nog even een klein beetje eten bij twee oudere mensen brengen, die weinig zelf konden opbrengen.

Zij beleefden een toch fijne Kerst in verbondenheid met elkaar en geloof dat dat de Anti Christ de gewelds strijd zou verliezen. Non Solus.

Onze vader die ergens in de Hemel moet zijn.

Uw naam wordt almaar ontheiligt;

Uw Koninkrijk is er niet en lijkt niet te komen;

Uw wil is machteloos,

gelijk in de hemel maar vooral op deze vergankelijke wereld,

wij krijgen niet het dagelijks nodige brood;

Vergeef ook niet onze zonden,

Wij vergeven de ons , vrijheid ontnemende bezetters, ook niet.

Leidt ons alleen in ons eigen willen, de vrijheid,

Verlos ons van de moordenaars en Godlooचनाars.

{ Want laat ons alstublieft zien Uw Koninkrijk, Uw kracht en Uw heerlijkheid tot in eeuwigheid. }

Amen.

Zo werd het Onze Vader wel eens aangegeven. Er waren meerdere variaties. Ik geef voor duidelijkheid en juistere weergave het Onze Vader zoals ik het geleerd heb.

Onze Vader die in de hemelen zijt,

uw naam worde geheiligd;

uw Koninkrijk kome;

uw wil geschiede,

gelijk in de hemel als ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood;

en vergeef ons onze schulden,

gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;

en leid ons niet in verzoeking,

maar verlos ons van den boze.

[Want van U is het Koninkrijk

en de kracht en de heerlijkheid

tot in der eeuwigheid.]

Amen.

De kerken zijn nu vele malen leger dan leeg, vergeleken met Kerst 1944.

De behoefte en vraag naar religie is ook nu groot en zal er altijd zijn.

Het lijkt los te staan van het kerkbezoek.

De westerse religie, het Christendom is een beschouwende religie, geloven in opstandig, niet door de wetenschap in te vullen.

Religie is beschouwen, geloven.

Wetenschap is onderzoeken, weten.

Het verhaal over de Kerst van 1944 is waar gebeurd. Ik weet het zeker, want het jongetje Kees was ik zelf. Mijn broertje Adriaan, nu Arie, en Kees, nu Nico of Nicolaas, de nog in leven zijnde personen.

Ik wens u allen een Kerst zoals u dat graag voor uzelf zou willen.

Nicolaas Overbeeke

Nieuwerkerk aan den IJssel

Hier nog enige gegevens over de temperaturen en het ook weer machtig kantelmoment van onze aardkloot.

21 december: zon op, 08.47 uur. Zon onder 16.33 uur. Totaal zon 8.26 uur.

Hierna gaan de dagen lengen, maar het opkomen van de zon gaat pas 10 januari 2019 vervroegen.

Op naar de ons weer overkomende langere dagen.

In 1944 was de opkomst en ondergang van de zon praktisch gelijk aan nu.

Nog een grafiek over de temperaturen in Nederland van december 1944.

